

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

12. De alijs hæreticorum pœnis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

non quidem eam, qua afficitur is, qui est hereticus, cum nullo in Fide mentis errore sit lapsus: sed eam, quæ contrahitur ob crimen notorium, dignam ea poena, quæ in iure Canonico dicitur Depositio, qua Clericus ab officio amoueretur: nam prædicta peccata sunt crimina digna eiusmodi Ecclesiastica poena, quamvis omni interno Fidei error careant: & propterea cum manifesta, & publica sunt, eo ipso, irregularitate suam in forem efficiunt. Quæres, an qui prædicta professus fuerit publicè, sed metu mortis; irregularitatem contraxerit? Quæstionem mouet ex vno capite, quoniam leges humane non tenent conscientias cum probabili mortis periculo; ex altero vero capite, quia Ecclesia istiusmodi peccatores ad ordines non promouet sine indulgentia, & dispensationis beneficio. Dices, nullo mortis metu tales homines a peccato contra confessionem Fidei excusari, quia iure diuino ad fidem confitendam compellimur. Contra hoc vrget obiectio, quia licet sit peccatum contra ius diuinum, irregularitas tamè iure tantùm Ecclesiastico contrahitur: at merus mortis ab Ecclesiastico iuris poenis excusat. In hac quæstione probabilis quibusdam videtur, eum hominem irregularitatem contraxisse: hanc enim poenam videtur Ecclesia constituisse generatim in eos omnes, qui diuino iure violato, à Fide, & Religione Catholica extoto, vel ex parte deficiunt. Contra verò alijs videtur, eum quidem à peccato non excusari, sed irregularitatem non contrahere, quia non creditur Ecclesia cum graui vitæ periculo hanc poenam irrogare. Sed de hac re suo loco dicam, cum de irregularitate tractabo.

Cap. XII.

De alijs hereticorum poenis.

Primo queritur de tertia hereticorum poena, quænam sit? Respondeo, hereticorum bona ipso iure esse fisco addicta. cap. cum secundum leges, de heret. in 6. De hac poena Direct. Inquisit. 3. q. 109. & sequen. & ibidem Schol. 151. Simanc. de Cathol. institut. tit. 9. Zanchi. de heret. cap. 25. Alphonfus Castri. lib. 2. de iusta heret. punit. cap. 5. Brū. lib. 5. de heret. c. 6. Antonius Gomez tom. 3. var. resolut. cap. 14.

Secundo queritur, An hereticus sit ipso iure ante vllam in iudicio sui delicti condemnationem suorum bonorum dominio in foro conscientie priuatus? Dux sunt sententia, quarum vna negat, altera affirmat. Verùm de hac quæstione quinto libro differui cap. 7. q. 2. cum vnauerſim de lege humana breuiter disputarem, vbi tamquam probabilior mihi magis placuit opinio, quæ affirmat, eum esse priuatum.

Tercio queritur, An hereticus, ipso facto, debeat in conscientie foro bona sua fisco tradere ante sui criminis condemnationem? Dux sunt opiniones, è quibus vna affirmat, altera negat: de qua controuersia eo, quo diximus libro, disputauimus, cap. 7. q. 1. & 2. vbi magis eam sententiam probauimus, quæ negat eum ad id vllò iure, aut lege compelli.

Quarto queritur, An hereticus post sui cri-

minis condemnationem, statim in foro conscientie debeat sua bona fisco reddere, antequam ea fisco sibi vendicer, & capiat? Dux sunt opiniones, de quibus etiam dixi loco citato, quarum prima affirmat, eum ad id obligari, altera negat; quam etiam eo loco magis approbavi prima relicta.

Quinto queritur, An hereticus legitimè à iudice rogatus, & negans se id commississe, & propterea absolutus, tamquam innocens possit sua bona retinere, quæ fisco alicui cepisset, si in iudicio fuisset suum delictum confessus? Dux sunt opiniones, vna earum asserit, tuta eum posse conscientia retinere. Altera negat. De hac quoque controuersia, superius indicato sepè iam loco, tractaui, vbi & probabilius esse sensu, eum lege adstringi ad crimen confitendum, quoties fuerit de eo rogatus legitimè: alicui si ipsi talis animus non sit, peccatorum absolutio denegari debet: nec tamen interim eum vllò iure compellit, ad sua bona fisco reddenda. Quid si nunquam iterum de crimine rogetur, nec lege adstringitur ad id, quod antea dixit, reuocandum; nec ad bona relinquenda fisco; ei enim imputari amplius non debet, si crimen suum non prodar, si quidem nunquam amplius de eo legitimè à iudice rogetur.

Sexto queritur, An bona heretici ab eo die, quo in hæresim incurrit, ad fisco pertineant? Respondeo, lege Pontificia in cap. cum secundum leges, de heret. in 6. nihil aliud constitui, nisi bona hereticorum iure ipso esse confiscata, id est actionem, & ius fisco acquiri ad ipsorum bona. Verùm communi omnium consensu receptum est, vt exemplo eius, qui crimen læsæ maiestatis patrauit, à die commissi criminis bona heretici omnia publicentur, post declarationem delicti in iudicio factam. Sic interpretes omnes, Archidiaconus, Ioann. Andreas, Imola, Paulus in cap. cum secundum leges, de heret. in 6. & ciuilibus interpretes in l. vlt. c. l. quisquis. c. ad legem Iuliam maiestatis. Ex quo efficitur, vt donationes ab heretico quamuis occulto factæ, à die commissi delicti, post sententiam iudicis, & condemnationem criminis rescindantur: immo dotes etiam filijs datæ, à fisco vendicantur; quamuis ad onera matrimonij subleuanda dentur. Simanc. de Cathol. institut. tit. 2. num. 23. Dotes pariter à parentibus sanctimonialibus datæ, vt vitam monasticam proficentur, fisco similiter deferuntur. Simanc. de Cathol. institut. tit. 9. num. 24. Emancipationes filiorum nullius sunt momenti, l. quisquis. §. emancipationes. c. ad legem Iuliam maiestatis, & vlt. de heret. in 6. quia filij à die, qua pater in hæresim incidit, sui iuris redduntur; sicut alij liberantur, qui iure dominij, & obsequij erant heretico obstricti, cap. vlt. de heret. Omnes denique quarumlibet rerum alienationes à die criminis admissi factæ, post sententiam iudicis, & condemnationem delicti rescinduntur: vt colligitur ex eadem l. quisquis, c. l. vlt. c. ad legem Iuliam maiestatis.

Septimo queritur, An serui, siue mancipia hereticorum ob hæresim dominorum, vna cum alijs bonis publicentur, ita vt iure, fisco deferantur? Hanc quæstionem tractat in Direct. Inquisit. par. 3. q. 119. Scholiastes comment. 163. & Alphonfus Castrius lib. 2. de iusta heret. punit. cap. 7. Respondeo,

Si serui Catholici fuerint, vel eorum dominis in hæresim prolapsi, ad fidem Catholicam sese contulerint dominorum impietatem detestati; & fortassis etiam si Cathecumeni sint, aut infideles quidem, sed qui dominorum hæresim studio, & amore Catholicæ religionis ad Inquisitores detulerint, iure communi civili libertatem acquirere, & sui iuris fieri, ex l. Manichæos. §. vlt. c. de hæret. vbi dicitur: Seruos quoque extra noxam esse volumus. id est, vt interpretatur Accursius, liberos fieri volumus, si dominum sacrilegum euitantes, ad Ecclesiam Catholicam seruitio fideliore transferint. Et in Direct. Inquisit. Scholasticus comment. supra citato, ait, esse ita constitutum per instructionem quandam Hispalensem, anno Domini 1434. cap. 24. vbi sic habetur: Domini, Rex, & Regina, humanitate, & clementia viuentes, voluerunt seruos quorumcumque hereticorum libertate donari, si in eorum potestate existentes, Christiani essent. Sic ibi. Hoc idem docet Simancas de Cathol. institut. tit. 61. num. 8. Quod igitur serui hæreticorum Christiani libertate donentur, cum domini labantur in hæresim, benigna est Principum humanitas; alioqui enim ad fiscum, vna cum alijs bonis deuenissent; seruus enim quædam est possessio domini. Ex quo fit, vt cæteri serui à fide, & religione Catholica alieni, sui iuris minime efficiantur; & proinde vna cum alijs bonis publicari debeant, & ad fiscum pertineant. Vnde in l. vlt. c. Ad legem Iuliam maiestatis, statuitur, manumissiones à die commissi criminis, nullius esse momenti: quoniam si serui Christiani fuerint, sui iuris effecti sunt, libertate acquisita: si Christiani non fuerint, à fisco vna cum alijs bonis post sententiam iudicis, & condemnationem criminis vindicantur. Alphonsus Castr. lib. 2. de iust. hæret. punit. cap. 7. generatim docet seruos statim atque eorum domini sunt in hæresim prolapsi, sui iuris fieri, & libertatem acquirere, eò quòd cap. vlt. de hæret. serui, ob hæresim dominorum, eximuntur ab omni seruitutis vinculo, quo dominis tenebantur: sed ex eo capite solum colligitur seruos non amplius suis dominis obligari, non autem sui iuris fieri. immo generatim docent Ioan. Andr. Geminianus, Francus, & alij in c. Quicumque §. vlt. in c. Et Anania, & Marianus Socinus in cap. vlt. de hæret. Seruos hæreticorum, sicut & alia bona ad fiscum transire; serui enim numerantur, & habentur in patrimonio & bonis dominorum, l. rem in bonis ff. de acquiren. rerum dominio. c. l. vlt. §. vlt. c. de verb. significat.

Octauo quaeritur, An hereticus à die, quo in crimen incurrit, sit capax bonorum sibi ex aliorum donatione, vel testamento, legato, aut fidei commissio obuenturum? Respondeo, nihil eorum posse ab eo die sibi acquirere, l. Diuinam c. de hæret. Quæres, an hæreditas post hæresim obueniens hæretico, pertineat ad fiscum, an verò ad hæredes propinquiores deuoluatur? Respondeo, esse distinguendum: aut hæreditas, siue quæcumque alia donatio sit, per ignorantiam hæretico relicta est, cum is, qui reliquit, hæresim penitus nescierit; aut scierit. Si per ignorantiam, ad fiscum non pertinet, sed hæredi legitimo tantquam debita defertur: Si scierit, fiscus ob poenam eius, qui donauit, aut reliquit, sibi vindicat. Idem iuris est de legatis, & fidei commissis. Si

man. de Cathol. institut. tit. 46. num. 66. Ex ista. Anania. Imol. Anania, Felino, Bruno, quos ille refert, & sequitur.

Nono quaeritur, An ius patronatus Ecclesiasticum, quod habebat hereticus, publicatis eius bonis ob hæresim, ad fiscum transeat? Respondeo, cum ius patronatus transeat ad hæresim extraneos. De hoc Innoc. & alij in Rubr. de iure patrona. De cius. consil. 149. Respondeo, esse vlti introductum, ne ius patronatus transferatur ad fiscum, sed vt Ecclesia sui iuris libertatem acquirat: sicut liberantur cæteri, qui aliquo iuris vinculo hereticis erant obstructi. Simanc. de Cathol. institut. tit. 9. num. 4. Lamberti lib. 3. de iure patrona. g. 8. num. 3.

Decimo quaeritur, An feudum, quod erat penes hereticum, vna cum cæteris bonis, ob hæresim publicetur, ita vt ad fiscum transeat? Respondeo, non publicari, sed ad Catholicum dominum redire, vt colligitur ex cap. Excommunicationis, Monentur, de hereticis. Simancas, de Cathol. institut. tit. 9. num. 120.

Vndecimo quaeritur, An Emphyteusis, vna cum cæteris bonis, ob emphyteote hæresim à fisco vendicetur? Respondeo in hunc modum: Si res emphyteotica sit hominis privati, in bonum, & rem fisci cedit cum cæteris bonis emphyteote: sed integrum ius ei, qui directum habet dominium conseruatur. Simancas loco citato num. 97. At questio est, quando emphyteusis est Ecclesiastica, an ob hæresim emphyteote ad fiscum quoque transferatur? Quæ controuersia pendet ex alia, videlicet, Num res Ecclesiæ in emphyteusim data, possit ad hæredes extraneos transire: nam si non possit, necque ad fiscum perueniet, qui extraneus successor est. Multorum est opinio quos referunt Couarruias lib. 2. varia. resol. cap. 17. num. 5. & Simancas loco citato num. 99. & num. 100. ad hæredes extraneos transire non posse. Contra alij censent, posse peruenire. Sed verior est opinio dicentium, rem Ecclesiæ in perpetuum emphyteusim datam, seruat omnibus necessarijs iuris solennibus formulis, ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requisitis, posse transire ad extraneos, si minus, non posse. Hanc opinionem dicit esse communem Siman. loco citato num. 102. Quo fit vt possit quoque ad fiscum deuenire: sed optio datur Ecclesiæ, vt intra biennium deliberet, an velit habere fiscum in emphyteotam, an verò rem suam recuperare malit, quam in emphyteusim dederat. Siman. loco citato, num. 105. Sed debet quaestio est, an Ecclesia recuperet rem suam emphyteoticam vna cum emolumentis in ea factis ab heretico, ita vt nihil soluere debeat? Responderet Simanc. loco citato num. 107. Si emphyteota rem Ecclesiæ meliorem fecit atque iam incidet in hæresim, Ecclesia recuperat omnia emolumenta: non tamen si fecit meliorem, postquam est in hæresim lapsus.

Duodecimo quaeritur, An res censui obligata, & subiecta, vna cum cæteris bonis, ob hæresim publicetur, & fisco deferatur? Respondeo, eam à fisco vendicari, sed integrum ius, quod in ea dominus census habet, ipsi conseruatur: nam res, sicut ad hæredes cum suis oneribus transferit, sic etiam ad fiscum. Simancas loco citato num. 98.

Decimotertio queritur, An bona primigeniorum, quæ vulgo alicubi Maioratus vocantur, ob hæresim primogeniti ea possidentis ad fiscum pertineant; Hanc questionem Simancas tractat. loco citato, num. 252. Respondet Alphonsus Castri. lib. 2. de iust. hæret. punit. cap. 7. generatim eiusmodi bona non publicari; sed ad successorem transire. Sed melius meo iudicio Simancas de Cathol. iustit. tit. 9. num. 253. distinguit Nam huiusmodi bona possunt tripliciter constitui: Primò, concessa & privilegio Principis, vt cum Rex concedit alicui, vt eius bona perpetuò ad primogenitos successores pertineant, ceteris exclusis. Secundò, legis beneficio, & auctoritate; sicut cum lege Principis decretum est, vt possit quisque de suis bonis statuere, vt perpetuò ad primogenitos successores perveniant. Tertio, iure successionis, vt cum in bonis perpetuò primogeniti succedunt ab antiquo tempore, cuius initij memoria non extat.

His expositis, sunt duæ opiniones; Prima ita distinguit: Si primigenia concessa, & privilegio Principis constituta sint; bona primigeniorum ob hæresim, vel crimen læsæ maiestatis publicentur, & ad fiscum spectant, etiam si Regis privilegium clausulam contineat, ne ob talia crimina à fisco vendicentur; & idem iuris est de bonis primigeniorum, quæ vel legis auctoritate, & decreto, vel iure successionis alicui deferuntur, ita vt etiam si fuerit de eiusmodi bonis clausula, ne ob hæresim, vel crimen maiestatis offensæ publicari queant, sed eo ipso, ad propinquorem cognatum devolvantur, nihilominus tamen à fisco vendicentur. Secunda opinio docet bona primigeniorum nequaquam publicari ob hæresim, vel crimen læsæ maiestatis, quando sunt constituta vel legis auctoritate, vel iure successionis ab antiquo tempore, vel beneficio Principis, cū expressa clausula ne publicari queant. Quod probant primò, quia quisque potest de suis bonis constituere, vt ita propinquiori cognato deferantur ob flagitium, & indignitatem possidentis. Deindè, quia interdum primigeniorum bona ad aliquem transeunt per contractum, nempe ob matrimonium initum. Sed siue eiusmodi rationes, siue oppositæ plus ponderis, & virium habeant, hoc certum est, magis esse vfu receptum, vt huiusmodi bona primigeniorum ob hæresim vel crimen læsæ maiestatis à fisco vendicentur.

Decimoquarto queritur, cui fisco bona hæreticorum deferantur? Respondeo, bona hæretici secularis fisco Principum secularium deferri, extra provincias & loca Romanæ Ecclesiæ, civili administrationi, & iurisdictioni subiecta: nam in locis Romanæ Ecclesiæ fisco Romani Pontificis deferantur: bona verò Clerici hæretici Ecclesijs applicari, à quibus stipendia clericis recipit. Excommunicatus, §. Damnaui, de hæret. Animadvertendum est, bona Ecclesiæ qualia sunt prædia, domus, possessiones, & similia non publicari, cum bonis Clerici hæretici; sed Ecclesiæ, cuius sunt bona, restitui. Clem. 1. de hæret. & Directo. Inquisit. par. 3. q. 112. & ibi Scholiasies comment. 161. vbi Doctores citat. Queritur, an fisco deferantur fructus, quos Clericus hæreticus ex beneficio Ec-

clesiastico acquisit? nam videntur esse bona illius, cuius est beneficium? Ancharanus, Felin. & alij celsent, Ecclesiæ deberi huiusmodi fructus. Citat eos auctores Simancas loco citato; ipse tamen respondet, non deberi illi Ecclesiæ, sed vñ cum ceteris bonis Clerici à fisco præsertim in Hispania, vendicari. Quia licet in opinione Doctorum situm sit, An Beneficiarij huiusmodi fructuum dominium, aut quasi dominium acquirant, an verò solum vsum, & administrationem habeant; est tamen receptum cõsuetudine in Hispania, vt Clerici simplices de huiusmodi fructibus testari queant, tamquam de suis bonis; ergo cum ceteris bonis patrimonialibus, aut quasi patrimonialibus connumerantur. In hac re id seruandum est, quod fuerit vfu receptum; vt ait in Directo. Inquisit. Scholiasies comment. 161. Sed quid dicendum, vbi non est vfu receptum, vt Clerici ex fructibus Beneficiorum testentur? & quid item de fructibus, quos perceperat Episcopus, vel alius Dignitatem habens, qui nusquam testatur de illis? Respondet Scholiasies in Directo. prædicto in loco eos fructus, si pertinent ad portionem debitam Clerico, siue Episcopo, confiscari posse. Quod mihi quidem non placet, quoniam puto eos omnes fructus tamquam spolia Clericorum, ad Cæmeram Apostolicam pertinere, vt dicam alibi. Sciendum quoque est, Religiosi hæretici, qui S. Francisci institutum fuerit professus, supellectilem, libros dico, vestes, & cætera huiusmodi, quæ in bonis habet, non Monasterio deferri; sed publicari debere: quia ad Monasterium nequaquam horum bonorum dominium pertinet. Simancas loco citato, num. 88.

Decimoquinto queritur, An quando pater familias sit hæreticus, & per sententiã condemnatur, publicetur vsusfructus, quem habet in bonis aduentitijs filij? Respondeo cum Simanca eo, quem supra citavi loco, num. 18. non publicari, sed ad filium vñ cum proprietate pertinere, quia filius factus est sui iuris, ex cap. 2. §. vlt. de hæret. in 6. cum primùm pater hæresim admisit: quare cum ex eo tempore fuerit patria potestate solutus, ad eum pertinet vsusfructus vñ cum proprietate. Quid si filius familias hæreseos damnatur, num publicari debeat vsusfructus, quem pater habet in bonis aduentitijs eius? Simancas loco citato num. 18. docet publicari: & ideo vna cum proprietate ad fiscum transire. Alijs probabilius videtur, nõ publicari, quia filij crimen non potest nocere iuri patris antè adquisito, de hoc dixi libro 5. cap. 7. q. 8.

Decimosexto queritur, An hæredes hæreticorum possint aliquando iure præscriptionis contra fiscum, vel Ecclesiam etiã Romanã, sibi bona retinere, quæ possident? Respondeo posse, si quadraginta annorum spatio illa possideant, tunc enim actio, & ius competens fisco excluditur legitima præscriptione, cap. 2. de Præscript. in 6. Idem iuris est de ijs, qui bona fide res hæreticorum emerunt, & per quadraginta annos possederunt, vt ex eo capite colligitur. Bona fides censetur, si hæredes, vel emprores nescierint eum hæreticum fuisse. Sed dubiæ questionis est, an hæreticus ante criminis declarationem, tuta conscientia possit aliqua donare? De hac quæst. lib. 5. tract. 1. q. 7.

Decimosextimo queritur, An regnum regis

hæretici confiscari queat? quæstionem mouet, quia Rex superiorem in ciuilibus rebus, & causis non habet. Alphons. Castr. lib. 2. d. *in ista heret. punit. cap. 7.* docet, eo ipso regnum illud ad filium Regis Catholicum peruenire, perinde ac si Rex vita functus esset. Quod si filius, & ceteri propinquiore consanguinei, hæretici quoque essent, tunc penes Regni proceres, si Catholici essent, fuisset ius, & potestas eligendi, & creandi Regem Catholicum. Si autem & illi hæretici etiam essent, ius eligendi ad Romanum Pontificem pertineret. Hanc sententiam approbat Simancas de *Cathol. institut. tit. 46. nu. 75.* & addit, posse tunc Regnum illud à Catholicis occupari: idque probat ex *cap. Fergentis, de heret.* vt alio in loco dicam. Mihi certum videtur, posse tunc Romanum Pontificem, eum Regem per sententiam regno priuare, ne populos sibi subiectos corrumpat, & religionem Catholicam labefactet, vt suo loco commodius dicam.

Cap. XIII.

De quarta hereticorum poena, qua suis dignitatibus, honoribus, publicis officijs, & Beneficijs priuati sunt, vel priuari merentur.

Notandum est, c. *vt. de heret.* eos omnes, qui erant hæretico aliqua obligatione obstricti, iurifurandi, siue fidelitatis, siue obsequij, siue alterius pactionis, & promissionis, liberari. Ibi enim sic decernitur: *Absolutos se nouerunt à debito fidelitatis domini, & totius obsequij, quicumque lapsus manifeste in heresim, aliquo pacto quacumque firmitate v. allaro tenebatur obstricti.* Sic ibi. Vnde filij sui iuris efficiuntur; & proinde pater hæreticus non potest pro filio impubere testari, nec eum hæredem substituere: Catholica vxor hæretico viro debitum reddere non cogitur, *cap. vt. de heret. cap. Compelluntur, cap. de illa, de diuort.*

Sed illud dubitationem habet, An vxor, quæ recessit à marito ob heresim eius, cogatur ad illum redire, si respuerit, heresi per poenitentiam omnino deposita. Glossa in *cap. de illa, de diuort.* respondet generatim, esse cogendam ad reddendum debitum, siue recesserit iudicio, & sententia Ecclesie, siue priuata sua auctoritate. Abbas tamen, & alij docent eam reuerti debere; si priuata auctoritate discessit ab eo, vt dicitur in *c. de illa*; non tamen si iudicio Ecclesie separata est, & in Religionem ingredi velit, *cap. vt. de conuers. conu. ing.* Famuli etiam & liberi non amplius vllò iure compelluntur ad famulatum suo domino præstandum. Præterea, custodes arcium, & vasalli eximuntur à Sacramento fidelitatis. Si quis aliqui debet hæretico ratione depositi, pignoris, mutui, commodati, vel alterius contractus ad diem præscriptum soluendum, non potest ei soluere, sed fisco; vel differre debet solutionem: quia interdictum nobis est cum hæretico sermones, & commercia conferre. Quare si quis poena aliqua constituta obligatur ad aliquid hæretico certa die soluendum, licet præstituto tempore non soluat, poenam constitutam non contrahit, vt ibi Glos. testatur. Simanc. de *Cathol. institut. tit. 46. num. 73.* Alphonsus Castr. lib. 2. d. *in ista heret. punit. c. 7.*

Primò quæritur, An huiusmodi poenis hæreticus afficiatur; etiam si sit occultus? Dux sunt opinioniones. Prima docet eas poenas solummodo contrahere hæreticum notorium, qui est manifestus, vel per euidentiam facti, vel per sententiam iudicis, vel per propriam confessionem in iudicio. Quod probat, quoniam in *c. citato* dicitur: *Lapsus manifeste in heresim.* Secunda opinio testatur hæreticum etiam occultum, dummodo probari possit eum in heresim incidisse, dictis poenis affici. Sic Philippus in *eo capite*, Ioan. Andr. ait intelligi de hæretico, cuius heresis, & probari in iudicio potest, & coepit probari delata ad iudicium. Alphonsus Castrus, Abbatem sequutus intelligit, de quolibet hæretico etiam occulto, ita vt sicut hæreticus occultus, eo ipso, suorum bonorum dominium amittit, licet possessionem retineat, sic à die commissi criminis incurrit in prædictas poenas; quamuis in iudicio crimen probari debeat, vt hæreticus ab omni exceptione, & allegatione repelli in iudicio possit. Alij aiunt, nunc post Concilium Constantiense prædictas poenas intelligi tantum de hæretico expressim denunciato, aut notorio Clerici percussore: hunc enim solummodo deuitari oportet, vt saepe iam dixi. Sed dicendum existimo omnes obligationes, quibus aliqui sunt hæretico obstricti, statim cessare, ita vt hæreticus ius non habeat, sicut nec habet suorum bonorum dominium: at possessionem retinet, donec crimen iudicis sententia declaratur.

Secundò quæritur, An si Caius aliquid Titio debeat, & Titius in heresim incurrat, obligetur ad id soluendum Titio; an verò potius reddere id fisco debeat? Abbas, quem sequitur Alphonsus Castrus, censet eum debere id fisco reddere quoniam hæreticus ob heresim, suorum bonorum dominium amisit: & quia *vt. l. c. Ad legem Iuliam maiestatis*, dicitur: *Neque ei debitorem posse iure soluere.* Sed hoc ideo sentit Abbas, quoniam putat hæreticum in foro conscientie iure ipso compelli ad sua bona reddenda fisco. Nos verò, quia supra docuimus, ad id minime obligari, nisi post poenitentiam iudicis, & condemnationem criminis, ideo in præsentia dicimus, debitorem non posse hæretico soluere, quando post criminis condemnationem fiscus hæretici bona vendicat sibi; tunc enim fisco capienti bona hæretici, debitor nec potest ea bona denegare, nec celare, sed ante sententiam iudicis, debitorem oportet hæretico soluere.

Tertiò quæritur, Quæ sit quinta hereticorum poena? Respondeo, eos omnibus dignitatibus esse ipso iure priuatos, honoribus omnibus, item Ecclesiasticis beneficijs, ac officijs, & publicis functionibus, iuxta id, quod habetur in *cap. vt. commissi, §. priuandi, de heret. in 6.* vbi sic dicitur: *priuandi præterea, vel priuatos nunciandi dignitatibus, ac alijs beneficijs Ecclesiasticis, & officijs publicis, ac honoribus quibuscumque eosdem hereticos.* Et colligitur ex *cap. si Papa, d. 40. & cap. quis contra pacem, d. 4. §. 1.* Aduocati, Tabeliones, aut Procuratores esse non possunt: nec publicum aliquod officium acquirere, quia infames sunt, item quia excommunicati: item, quia sese ab Ecclesia diuiserunt, *cap. nulla officia, d. 54.* At enim quæstio est, quo pacto sit hæc poena interpretanda; an videlicet in hæretico Presby-